

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาครูด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของโรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) ได้ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 6 คน ซึ่งได้อาสาสมัครเป็นผู้ร่วมวิจัยกับผู้วิจัย เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key-Informants) จำนวน 8 คน ประกอบด้วย
  - 2.1 ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ จำนวน 6 คน
  - 2.2 วิทยากรให้การอบรม จำนวน 2 คน

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็กเท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart.1988 ; 11-15 .อ้างอิงจาก สุวิมล ว่องวานิช. 2544 : 13) เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของโรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วยขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา คือ การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ และการประเมินผล เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานได้ รวมทั้งเป็นการติดตามและ ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานของกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนเพื่อให้ ข้อเสนอแนะและคำแนะนำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 มาสรุปเป็นภาพรวมว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงานได้ ในระดับใด มีกลุ่มเป้าหมายคนใดที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงานได้และมีกลุ่มเป้าหมายคนใดที่ยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานเพิ่มมากขึ้น

3. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศและการประเมินผล เพื่อใช้ ประกอบ การพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่ยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ โครงงาน

4. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผู้วิจัยได้นำผลการนิเทศและการประเมินผลการพัฒนาเพิ่มเติมของ กลุ่มเป้าหมายแต่ละคนมาสรุปเป็นภาพรวม เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและวิจัย การจัดการเรียนการสอนแบบ โครงงานในครั้งต่อไป

การดำเนินการตามขั้นของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทั้ง 4 ขั้นตอน ปรากฏรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning)

1.1 การสำรวจสภาพปัญหา

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน โดยแจกแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทาง การแก้ไขปัญหาคำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน แก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งทำให้ทราบ สาเหตุที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน

1.2 กลยุทธ์การพัฒนา

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาครูให้มี
ความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน คือ

1.2.1 การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยของประธาน
จันทร์เสือก (2546) นิตยา ศรีทุมมา (2547) เพื่อนำไปจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบโครงงาน

1.2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.2.3 การนิเทศติดตามผล

1.2.4 การประเมินผล

1.3 แผนปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวางแผนพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบโครงงานตามกลยุทธ์การพัฒนา ที่กำหนดไว้ ดังที่ปรากฏในตารางแผนปฏิบัติการ
ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แผนปฏิบัติการ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรูแบบโครงการ ของโรงเรียนบ้านหนองงูใหญ่

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	เกณฑ์วัดความสำเร็จ
1. การศึกษาเอกสาร	เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ	ระหว่างวันที่ 6-10 พฤศจิกายน 2549	ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย วิทยากร	สัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร	แบบสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	เกณฑ์ชี้วัดความต่ำเรื้อ
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ	เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนแบบโครงการและมีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้อะไรก็ได้ กิจกรรมการเรียนรู้อะไรก็ได้	24 พฤศจิกายน 2549	ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย วิทยากร	- ทดสอบ ก่อน-หลัง การอบรม เชิงปฏิบัติการ - สังเกต การอบรม เชิงปฏิบัติการ - สัมภาษณ์ การจัด กิจกรรม การเรียนรู้อะไรก็ได้ แบบโครงการ	เก็บรวบรวมข้อมูล - แบบทดสอบ ก่อน-หลังการอบรม เชิงปฏิบัติการ - แบบสังเกต การอบรม เชิงปฏิบัติการ - แบบสัมภาษณ์ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้อะไรก็ได้ แบบโครงการ	1. ข้อมูลจากแบบทดสอบใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 2. ข้อมูลจากแบบสังเกตใช้เกณฑ์ประมาณค่าร้อยละ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด 3. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์วัดจากความรู้อะไรก็ได้ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อะไรก็ได้แบบโครงการจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรม	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	เกณฑ์วัดความสำเร็จ
3. การนิเทศ	เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศช่วยเหลือสามารถนำเสนอการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้	18 ธันวาคม 2549	ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย วิทยากร	สังเกตการสอน	แบบสังเกตการสอน	ใช้เกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ
4. การประเมินผล	เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย	3 กุมภาพันธ์ - 2550	ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย วิทยากร	- สังเกต การสอน - ประเมิน	- แบบสังเกต การสอน - แบบประเมิน	ใช้เกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

หมายเหตุ : ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ

คะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

2. ชั้นปฏิบัติการ

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.1 การศึกษาเอกสาร ดำเนินการจัดหาเอกสารความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน และตัวอย่างโครงงานให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เป็นเวลา 5 วัน คือ ระหว่างวันที่ 6-10 พฤศจิกายน 2549 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ คือ ประชุมชี้แจงการดำเนินการศึกษาเอกสาร จัดหาเอกสารความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนแบบโครงงาน ตลอดจนเอกสารคำแนะนำ ตัวอย่างโครงงานแบบต่าง ๆ มอบหมายการศึกษา เอกสารแก่ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า พร้อมกับประเมินความรู้ ความเข้าใจจากแบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงงาน

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นเวลา 1 วัน คือ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2549 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความสามารถเข้าใจขั้นตอนการสอนการเรียนรู้แบบโครงงาน และการจัดทำโครงงานตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน คือ (1) การเลือกหัวข้อเรื่อง โครงงานที่สนใจ (2) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (3) การจัดทำเค้าโครงในการทำโครงงาน (4) การลงมือทำโครงงาน (5) การเขียนรายงานโครงงาน (6) การนำเสนอผลงาน ตลอดจนเขียนแผนการเรียนรู้แบบโครงงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานได้ และในระหว่างการอบรมนั้น ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

2.2.1 ก่อนการอบรม ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบก่อนอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ทดลองทำ เพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของแต่ละคน

2.2.2 ระหว่างการอบรม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานและแบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.2.3 หลังการอบรม ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำ เพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของแต่ละคนหลังจากที่ได้รับ การอบรมเสร็จแล้ว

2.3 การนิเทศ ใช้เวลา 1 วัน คือ วันที่ 18 ธันวาคม 2549 เพื่อนิเทศผลการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยการสังเกตการสอน การให้คำปรึกษา การแนะนำ การเยี่ยมชั้นเรียนและตรวจผลงาน พร้อมกับเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการสอน

2.4 การประเมินผล ใช้เวลา 1 วัน คือ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2550 เพื่อประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ว่าสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ สอดคล้องกับแนวทางหรือกระบวนการ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานได้ในระดับใด พร้อมกับดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตการสอน และการประเมินผลการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน

3. ขั้นตอนการสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และ แบบทดสอบระหว่างการดำเนินการตามกลยุทธ์การพัฒนา ดังนี้

3.1 สังเกตการศึกษาเอกสาร ระหว่างวันที่ 6-10 พฤศจิกายน 2549

โดยการสัมภาษณ์ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ความรู้ ที่ได้จากตัวอย่างโครงงานแบบต่าง ๆ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงงาน

3.2 สังเกตระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2549

โดยดูว่า ครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อเรื่อง โครงงานที่สนใจ การศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง การจัดทำเค้าโครงในการทำโครงงาน การลงมือทำโครงงาน การเขียนรายงาน โครงงาน และการนำเสนอผลงาน รวมไปถึงการเขียนแผนการเรียนรู้แบบโครงงาน และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยใช้แบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานและแบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.3 สังเกตการดำเนินงานจากการนิเทศติดตาม ในวันที่ 18 ธันวาคม 2549

โดยสังเกตการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสังเกตการสอน การให้คำปรึกษา แนะนำ โดยใช้แบบสังเกตการสอน

3.4 สังเกตระหว่างการประเมินผล ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2550 โดยสังเกต การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมกับใช้แบบสังเกตการสอนและแบบประเมิน ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงาน คือ

4.1 การสะท้อนผลด้านการศึกษาเอกสาร ว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน และสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน

4.2 การสะท้อนผลด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานได้ พร้อมกับมีความมั่นใจในการให้คำแนะนำ นักเรียนเกี่ยวกับการจัดทำโครงการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้

4.3 การสะท้อนผลด้านการนิเทศ เกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย นิเทศโดยการสังเกตการณ์สอนว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีพฤติกรรมการสอน โดยใช้โครงงานเป็นอย่างไร สามารถให้นักเรียนจัดทำโครงการได้ด้วยตนเองหรือไม่ ตลอดจนการเชื่อมโยงประสบการณ์ ในการเรียนและประสบการณ์ในชีวิตจริง ได้หรือไม่เพียงใด

4.4 การสะท้อนผลด้านการประเมินผล เกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ว่าสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานได้ในระดับใด มีความสอดคล้องและเป็นไปตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงานมากน้อยเพียงใด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบ
2. แบบสังเกต
3. แบบสัมภาษณ์
4. แบบประเมิน

(รายละเอียดการใช้เครื่องมือ ปรากฏในตารางในหน้าที่ 94-97)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2543: 69 - 80)
3. สร้างเครื่องมือตามกรอบแบบมีโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ โครงงาน ประกอบด้วย

3.1 แบบทดสอบก่อน-หลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการ โดยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ แบบ โครงงาน และประเภทของ โครงงาน เพื่อใช้สำหรับทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการของกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย

3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัย ใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.2.1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ดำเนินการ โดยศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ที่มีความสอดคล้องกับสภาพและบริบทของ โรงเรียนบ้านหนองกุงใหญ่ เพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ว่ามีปัญหาและมีแนวทางสำหรับแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานอย่างไร เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนา

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ผลการศึกษาเอกสาร ดำเนินการ โดยการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ แบบ โครงงาน และประเภทของ โครงงาน เพื่อใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยหลังจากที่ได้ศึกษาเอกสารแล้ว มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ โครงงานในระดับใด

3.2.3 แบบสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ดำเนินการ โดยศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานทั้ง 6 ขั้นตอน ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับ จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยระหว่างการ อบรมเชิงปฏิบัติการว่า ได้รับความรู้และมีแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ โครงงาน ให้มีคุณภาพมากที่สุดอย่างไร

3.3 แบบสังเกต ผู้วิจัย ใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.3.1 แบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการ โดยการศึกษา รูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ พร้อมกับบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับการอบรม เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เพื่อใช้ ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยขณะเข้ารับการอบรม เชิงปฏิบัติว่ามีความพร้อมหรือมีความกระตือรือร้นในอันที่จะรับความรู้และแนวทางสำหรับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานมากน้อยเพียงใด

3.3.2 แบบสังเกตการสอน ดำเนินการ โดยศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานและการเขียนแผนการเรียนรู้แล้วนำมากำหนดเป็นเกณฑ์ชี้วัด เพื่อใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระหว่างการนิเทศติดตามผล เพื่อประเมินว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานอย่างครบถ้วนหรือไม่

3.4 แบบประเมินผล ดำเนินการ โดยศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานทั้ง 6 ขั้นตอน แล้วนำมากำหนดเป็นเกณฑ์ชี้วัด เพื่อใช้สำหรับประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ระหว่างการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ สอดคล้องกับแนวทางหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานได้ในระดับใด

4. นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษา

5. ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

5.1 นายสมหวัง พันธะดี ศิษยานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา

5.2 นางเยาวลักษณ์ ศิริวิทย์ ศษ.ม. (การวัดผลและประเมินผลการศึกษา) ครู โรงเรียนบ้านหนองกุงใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเครื่องมือวัด

5.3 นางอรุณี จิรมหาศาล กศ.ม. (ภาษาไทย) ครูชำนาญการ โรงเรียน บ้านหนองกุงน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พิจารณาตรวจสอบ ความเหมาะสมด้านภาษา

6. ปรับปรุงเครื่องมือตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอน ที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ประกอบการศึกษา

7. นำเครื่องมือที่แก้ไขและปรับปรุงอย่างสมบูรณ์แล้วไปใช้ประกอบการเก็บ รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา ที่ทำการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนประจำอยู่แล้ว ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน
2. ใช้แบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน และแบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการ เก็บรวบรวมข้อมูลขณะดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. ใช้แบบสังเกตการสอนเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล
  - 1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดหมวดหมู่และแยกประเภทตามชนิดของเครื่องมือ
  - 1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการแยกประเภทที่มีความสมบูรณ์ และถูกต้องมาตรวจสอบโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) (สุภางค์ จันทวานิช, 2547 : 38) โดยมีหลักการ ดังนี้
    - 1.2.1 การตรวจสอบข้อมูลด้านข้อมูล (Data Triangulation) ตรวจสอบว่าความแตกต่างด้านเวลา ด้านสถานที่ และด้านบุคคล ทำให้ข้อมูลเปลี่ยนไปหรือไม่
    - 1.2.2 การตรวจสอบข้อมูลด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ในกรณีที่ไม่นั่นใจในตัวผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบโดยเปลี่ยนผู้สังเกต อาจเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย หรือวิทยากร เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เหมือนกันหรือไม่
    - 1.2.3 การตรวจสอบข้อมูลด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีที่แตกต่างกัน คือ จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการบันทึกข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสังเกตการสอน และแบบประเมินใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน แบบสัมภาษณ์ผลการศึกษาเอกสาร และแบบ สัมภาษณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ใช้วิธีการหาค่าความถี่แล้วคิดเป็นร้อยละ

2.3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดหมวดหมู่และแยกประเภทตามชนิดของเครื่องมือ แล้วตรวจสอบโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือ คือ

ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสังเกตการสอน และแบบประเมินใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน แบบสัมภาษณ์ผลการศึกษาเอกสาร และแบบสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ใช้วิธีการหาค่าความถี่แล้วคิดเป็นร้อยละ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

2.3.1 การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

2.3.2 การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1

2.3.3 การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

2.3.4 การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

3.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)